

ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ

ԸՆԴԳԾՎԵՑ ԵՐԿԽՈՍՈՒԹՅՈՒՆԸ
ՇԱՐՈՒՆԱԿԵԼՈՒ ՊԱՏՐԱՍՏԱԿԱՄՈՒԹՅՈՒՆԸ
ԿԱՅԱՅԱՎ Մ.ՍԱՍԿԱՆՎԻԼՈՒ ԵՎ Բ.ԻՎԱՆԻՇՎԻԼՈՒ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄԸ

Հանդիպումը ՋԼՄ-ների համար փակ էր: Դա եղավ Սասանկավիլուն եւ Իվանիշվիլուն երկրորդ հանդիպումը՝ անցյալ տարվա հոկտեմբերի 1-ին Վրաստանում իշխանափոխությունից հետո: Նշենք, որ առաջին հանդիպումը կայացել էր նախագահական պալատում: Բանակցությունների հիմնական հարցը սահմանադրական փոփոխություններն էին, որոնք պետք է սահմանափակեն խորհրդարանը եւ կառավարությունը ցրելու Վրաստանի նախագահի իրավունքը: Հանդիպմանը խոսք եղավ նաեւ երկրում առկա քաղաքական իրադրությունների մասին: Վրաստանի նախագահ Միխեիլ Սասանկավիլին «հետաքրքիր» անվանեց հանդիպումը վարչապետ Բիծինա Իվանիշվիլուն հետ եւ կոչ արեց շարունակել

Մարտի 4-ին Վրաստանի նախագահ Միխեիլ Սասանկավիլին ժամանեց պետական գրասենյակ, որտեղ, փակ դռների ետեւում, հանդիպում ունեցավ վարչապետ Բիծինա Իվանիշվիլու հետ: Հանդիպումը կայացավ Վրաստանի նախագահի նստավայրում, որը գտնվում է պետական գրասենյակի 11-րդ հարկում:

երկխոսությունը: «Թեեւ մեր միջեւ հիմնական տարբերություններ կան, սակայն մենք այդ մասին պետք է խոսենք բացեիքաց, անձնական հանդիպումներում, այլ ոչ թե ֆեյսբուքի, հեռուստախցիկների եւ այլ միջոցներով»,- նշեց նա՝ ընդգծելով, որ հանդիպմանը կայացավ կարծիքների փոխանակում, բայց ընդհանուր հայտարարի չենք եկել: Սասանկավիլին նշեց, որ ինքը մեկ անգամ եւս վարչապետին տեղյակ պահեց երկրի իրավիճակի նկատմամբ իր հայացքներին: «Այժմ իմ գործառույթը երկրում խաղաղության պահպանումն է, եւ ես ակտիվորեն զբաղվում եմ դրանով»,- ասաց նա: Սասանկավիլին մեկ անգամ եւս ընդգծեց, որ բոլոր չարարկումներն իր կողմից խորհրդարանն ու կառավարությունը ցրելու թեմայի շուրջ, զուրկ են հիմքից: Նախագահը հաղորդեց, որ քննարկվեց նաեւ սահմանադրական փոփոխումների հարցը: «Իմ խնդիրն է, որպեսզի պահպանվի դատարանի անկախությունը: Մեր ժողովրդավարության համար կարեւոր է դատարանի ազատությունը»,- ասաց նա: Վրաստանի նախագահը հայտարարեց նաեւ, որ չի

(Շարունակությունը՝ 4-րդ էջում)

ԴԱՏԱԿԱՆ

ՊԱՅՄԱՆԱՎՈՐՎԱԾՈՒԹՅՈՒՆ՝ ԴԱՏԱԿԱՆ ԲԱՐԵՓՈԽՈՒՄՆԵՐԻ ՍԿԶԲՈՒՆՔՆԵՐԻ ՇՈՒՐՋ

Վրաստանի վարչապետը եւ Գերագույն դատարանի նախագահը միակարծիք են դատարանի ազատության ապահովման եւ ցանկացած ճնշման բացառման վերաբերյալ:

Դատարանն աստիճանաբար ազատվում է արտաքին ազդեցություններից, միջ, մարտի 6-ին Գերագույն դատարանի շենքում մեկուկես ժամ տեւած հանդիպումից հետո, համաձայն ընդունված փորձի մասին (Շարունակությունը՝ 2-րդ էջում)

ՕՐԵՆՄԴԻՐ

ՄԻՋԽՄԲԱԿԱՅԻՆ ՀԱՄԱՁԱՅՆԱԳՐԻ ԶԵՎԱԿԵՐՊՄԱՆ ՇՈՒՐՋ

Ուսուփաշվիլին նշել է, որ եթե փոքրամասնությունը չընդունի առաջարկությունը, խորհրդարանը փաստաթուղթը կներկայաց-

Վրաստանի խորհրդարանի նախագահ Դավիթ Ուսուփաշվիլին փոքրամասնությանն առաջարկել է ժամանակին հավաստել սեփական դիրքորոշումն արտաքին քաղաքականության մասին միջխմբակցային համաձայնության փաստաթղթի կապակցությամբ:

նի բանաձեւի տեսքով: Խորհրդարանական փոքրամասնության անդամ Գիորգի Բարամիձեն հայտարարել է, որ փոքրամասնությունը փաստաթուղթը կպաշտպանի միայն այն դեպքում, եթե այնտեղ հաշվի առնվեն իրենց ներկայացրած դիտողությունները: «Տվյալ փաստաթուղթը պատրաստելիս» թույլ են տրվել շատ լուրջ սխալներ: Այնտեղ, օրինակ, չի գրված, որ Վրաստանի արտաքին քաղաքական կուրթը ԱՊՀ-ին, եվրասիական միությանը, Կոլեկտիվ անվտանգության համաձայնագրի կազմակերպությանը, Մաքսային միությանը չանդամակցելն է»,- նշել է Բարամիձեն՝ հավելելով, որ եթե իրենց դիտողությունները հաշվի առնվեն, ապա փաստաթուղթը իրենց կողմից կգտնի պաշտպանություն:

ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

ԱՆՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹՅՈՒՆ՝ ՆԱԽԱԳԱՀԻ ՕՐԵՆՍԴՐԱԿԱՆ ՓԱԹԵԹԻՆ

Կառավարությունը համաձայնություն չտվեց նախագահի օրենսդրական փաթեթին՝ չհայտարարագրված հարկային պարտավորությունների եւ գույքի համաձայնեցման ու ազատականացման մասին:

Կառավարությունը հայտարարել է, որ նախագիծը խորհրդարան է ներկայացվել Սահմանադրության պահանջների խախտումով: Կառավարության եզրակացության մեջ ասվում է, որ խախտվել է օրենքի պահանջը, եւ օրինագիծը մինչեւ խորհրդարան ներկայացնելը չէր ուղարկվել ֆինանսների, էկոնոմիկայի եւ արդարադատության նախարարություններ, որոնց իրավասությանն է պատ-

կանում նախագծի ներկայացրած հարաբերությունների կարգավորումը: Նախաձեռնությունը վերաբերում է ֆինանսական ու տնտեսական հանցագործությունների համաձայնեցմանը եւ դրանց ապաքրեականացմանը: Բացի իրավաբանական կոմիտեից, այն չպաշտպանեցին նաեւ մարդու իրավունքների, ֆինանսա-բյուջետային եւ ճյուղային էկոնոմիկայի կոմիտեները:

ՄԱՐՏԻ 8-Ը ԿԱՆԱՆՑ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՕՐՆ Է

Շնորհավոր ձեր տոնը, սիրելի կանայք. Սրտանց շնորհավորում ենք ձեզ կանանց միջազգային օրվա՝ մարտի 8-ի առթիվ եւ մաղթում անսահման սեր, երջանկություն, առողջություն, ամենայն լավն ու բարին... Թող գարունները ձեր կյանքում գան ու չգնան... Թող ձեր ժպիտներն անսպառ լինեն...

ԱՆԱԴԻՑ ԱՆԻ ԲՈՍԱՆՋՅԱՆ

ԳԱՐՈՒՆԸ ԿԻՆ Է....

Գարունն այս տարի էլ գալիս է ինչպես քմահաճ մի կին... Նա մերթ ձյանն է միանում, օրը անում ձմահարամ... Մերթ անձրեւի կաթիլքի մեջ երեւում, նրա շռիճը սանձում... Մերթ պտուկ է դառնում ծառերի ճյուղքին ու մերթ էլ՝ բողբոջ, Մերթ ժպտում է արեւոտ իրեն պաշտողին, փառաբանողին, Մերթ նրա թագուհին դառնում, մերթ՝ նաժիշտը՝ խոնարհ, Մերթ խռովում է քամո՞ւտ ու բքոտ, թաց ու անձրեւո՞ւտ...

(Շարունակությունը՝ 5-րդ էջում)

ՎՐԱՍՏԱՆ-ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ԸՆԴԳԾՎԵՅ՝ ՎՐԱՅ-ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՈԱԶՄԱԿԱՆ ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՈՒԹՅԱՆ ԲԱՐՁՐ ՄԱԿԱՐԴԱԿԸ

Պաշտոնական այցով Հայաստան ժամանած Վրաստանի պաշտպանության նախարար Իրակլի Ալասանիայի դիմավորման հանդիսավոր արարողությունը կայացավ մարտի 7-ին, Հայաստանի պաշտպանության նախարարությունում:

Ապա կայացան Հայաստանի պաշտպանության նախարար Սեյրան Օհանյանի եւ Վրաստանի պաշտպանության նախարար Իրակլի Ալասանիայի առանձնազրույցը եւ պատվիրակությունների հանդիպումն ընդլայնված կազմով: Սեյրան Օհանյանը նշեց, որ հանդիպման ընթացքում անդրադարձել են ինչպես երկկողմ հետաքրքրության հարցերին, այնպես էլ՝ տարածաշրջանային անվտանգության

(Շարունակությունը՝ 2-րդ էջում)

ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ ՎՐԱՍՏԱՆԻ ԺՈՂՈՎՐԱԿԱՆ ՊԱՇՏՊԱՆԻ ԳՐԱՍԵՆՅԱԿՈՒՄ

Փետրվարի 28-ին կայացավ Վրաստանի ժողովրդական պաշտպան (օմբուդսմեն) Ուչա Նանուաշվիլու հանդիպումը Վրաստանում Հայաստանի արտակարգ եւ լիազոր դեսպան Հովհաննես Մանուկյանի հետ:

Հանդիպման ընթացքում քննարկվեցին Վրաստանի հայ համայնքին հուզող եւ վիրահայերի իրավունքների պաշտպանությանը վերաբերող բազմաթիվ խնդիրներ, Վրաստանի եւ Հայաստանի համապատասխան գրասենյակների միջեւ համագործակցության, ինչպես նաեւ երկուստեք հետաքրքրություն ներկայացնող այլ հարցեր:

(Շարունակությունը՝ 2-րդ էջում)

ՊԱՏԱԿԱՆ

ՊԱՅՄԱՆԱՎՈՐՎԱԾՈՒԹՅՈՒՆ` ԴԱՏԱԿԱՆ ԲԱՐԵՓՈԽՈՒՄՆԵՐԻ ՍԿՋԲՈՒՆՔՆԵՐԻ ՇՈՒՐՋ

(Սկիզբը` 1-ին էջում)

տանտին Կուբլաշվիլին:

«Ես անձամբ չէի ճանաչում ԳԴ-ի նախագահին, եւ այսօրվա հանդիպումը ճանաչողական բնույթ էր կրում: Ես համոզվեցի, որ Կուբլաշվիլին ընդհանուր առմամբ դատական բարեփոխումների ճիշտ քաղաքականություն է իրականացնում եւ մինչեւ

իր լիազորությունների ավարտն արժանապատվորեն կիրականացնի իր պարտականությունները»,- ասել է Իվանիշվիլին:

Նրա խոսքերով, իրենք համաձայնության են եկել դատարանների ազատությունն ապահովելու ուղղությամբ կատարվող բարեփոխումների շուրջ:

«Ամենակարեւորը ժողովր-

դի վստահությունը վերադարձնելն է դատարաններին, որպեսզի դրանք ազատ լինեն իշխանությունների եւ ընդդիմության կողմից ճնշումներից»,- ասել է վարչապետը:

Կուբլաշվիլին իր հերթին նշել է, որ դատարանների բարեփոխման հարցում հաջողվել է համաձայնության գալ:

Հարկ է նշել, որ Կուբլաշվիլին խորհրդարանական մե-

ծանասության, արդարադատության նախարարության եւ Վրաստանի գլխավոր դատախազության կողմից ուժեղ քննադատության ենթարկվում: Արդարադատության նախարար Թեա Շուկուխանիս վերջերս հայտարարել է, որ Կուբլաշվիլու կողմից վերահսկվող դատարանները զրավի դիմաց անհիմն ազատ են արձակում հանցագործներին:

ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆ

ՌՈՒՄԱՆ ՊՈՂՈՍՅԱՆ. «ՏԱՐԱԾԱՇՐՋԱՆԻ ԱՆՈՒՆԻՑ ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒՄ ԵՄ...»

Վրաստանի խորհրդարանական մեծամասնությունից պատգամավոր Ռուսլան Պոլոսյանը խորհրդարանի մարտի 6-ի նիստին հայտարարեց, որ Վրաստանի նախագահ Սիխեիլ Սաակաշվիլին փորձում է իր ծախողված քաղաքականության ավարտին գծտեցնել հայ եւ վրաց ժողովուրդներին:

Պատգամավորը ելույթ է ունեցել Սիխեիլ Սաակաշվիլու այն հայտարարության կապակցությամբ, որում նա նախազգուշացրել էր Սամցխե-Ջավախեթիում հայկական ինքնավարության ստեղծման սպառնալիքի մասին:

«Նախագահի հայտարարությունը սաբոտաժ է: Այդ տարածաշրջանի անունից հայտարարում եմ, որ դա տեղի չի ունենա: Սամցխե-Ջավախեթին միշտ էլ եղել է ու կմնա Վրաստանի հին անկյուններից մեկը: Կոչ եմ անում Վրաստանի նախագահին` վրաց ժողովրդին չտրամադրել հայերի դեմ: Երկրի նախագահը չպետք է դա անի: Նրա առաջնահերթ պարտականությունը ոչ թե ատելություն ու թշնամյք, այլ սեր ու բարոություն սերմանելն է»,- հայտարարել է Ռուսլան Պոլոսյանը:

Պատգամավորի խոսքով, Սաակաշվիլու այդ հայտարարությանն արդեն պատասխան տրվել է, բայց եթե նա վերստին խոսի այդ թեմայի վերաբերյալ, պատասխանն է՛լ ավելի խիստ կլինի:

ԳԻՐԳԻ ԲԱՐԱՄԻՋԵ. «ՄԵՐ ԳՈՐԾԸՆԿԵՐՆԵՐԸ ՉԵՆ ՏԵՍՆՈՒՄ ՎՏԱՆԳԱՎՈՐ ԵՐԵՎՈՒՅԹՆԵՐԸ»

Մարտի 6-ի Վրաստանի խորհրդարանի լիագումար նիստում, խորհրդարանի փոքրամասնության ներկայացուցիչ Գիրգի Բարամիժեն, արձագանքելով մեծամասնական ներկայացուցիչ Ռուսլան Պոլոսյանի` նախագահի պառակտչական հայտարարության վերաբերյալ հայտարարությանը, նշեց, որ, խորհրդարանական գործընկերները որոշումներ ընդունելիս, ցավոք չեն տեսնում վտանգավոր երեւույթներ, որոնք «հնարավոր է ծագեն Վահագն Չախալյանին բանտից ազատելու վերաբերյալ անպատասխանատու որոշումից»:

«Մենք, իրականում հումանիտար գործողության դեմ չենք, սակայն մինչեւ գործի հետ կապված հարցերի հստակեցումը, ընկալումով չեն մոտենա շատ քրեականների»,- հայտարարել է Բարամիժեն:

ՎՐԱՍՏԱՆ-ՌՈՒՄԱՍՏԱՆ

ՎԻՋԱՅԻՆ ՌԵԺԻՄԸ ՀՆԱՐԱՎՈՐ Է ԴՅՈՒՐԻՆԱՑՎԻ, ԲԱՅՑ ՈՉ ԲՈԼՈՐԻ ՀԱՄԱՐ

Ռուսաստանը պատրաստ է մասնակիորեն դուրսիմացնել վիզային ռեժիմը: Այդ մասին, Ռուսաստանի ԱԳ փոխնախարար Գրիգորի Կարասինը հետ հանդիպումից հետո, հայտարարեց Վրաստանի վարչապետի հատուկ ներկայացուցիչ Ջուրաբ Աբաշիձեն:

Աբաշիձեի խոսքերով, ռեժիմի դյուրինացումը, ամենայն հավանականությամբ, կառնչվի քաղաքացիների առանձին կատեգորիային, իսկ ինչ վերաբերում է ժամկետների, ապա դիվանագետը հրաժարվեց դրա կոնկրետացումից:

Իր հերթին, Գրիգորի Կարասինը հայտարարեց. «Բանակցություններում խոսքը վերաբերում էր վիզային ռեժիմին: Վրացական կողմը շահագրգռված է, որպեսզի մեղմացվի Վրաստանի քաղաքացիների համար վիզային ռեժիմը: Մենք նշեցինք, որ բնական է, երբ վիզային ռեժիմը բավականին խիստ

բնույթ է կրում դիվանագիտական հարաբերություններ չունեցող երկրների միջեւ: Սակայն, դրա հետ մեկտեղ, վերջին ժամանակներս մենք ընդլայնել ենք Վրաստանի առանձին կատեգորիաների քաղաքացիների համար Ռուսաստանի Դաշնություն այցելելու հնարավորությունները: Կմտածենք այն մասին, որպեսզի հնարավորություններն օգտագործենք տվյալ ռեժիմի հետագա դյուրինացման համար»,- ասել է Կարասինը:

Նշենք նաեւ, որ վրացական գյուղատնտեսական մթերքները Ռուսաստան վերադարձնելու վերաբերյալ բանակցությունների երկրորդ փուլը կկայանա Մոսկվայում, մարտի 18-ին:

ՎՐԱՍՏԱՆ-ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ԸՆԴՊԾՎԵՅ ՎՐԱՅ-ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՌԱԶՄԱԿԱՆ ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՈՒԹՅԱՆ ԲԱՐՁՐ ՄԱԿԱՐԴԱԿԸ

(Սկիզբը` 1-ին էջում)

կերպով զարգանում է: Մենք միակարծիք ենք տարածաշրջանային անվտանգության ապահովման եւ հատկապես հակամարտությունների լուծման հարցում»,- ասաց նա:

Սեյրան Օհանյանը տեղեկացրեց, որ 2013 թվականի համար որոշվել է երկկողմ համագործակցության ուղղությունները` ռազմական կրթություն եւ ուսուցում, խաղաղապահություն, ռազմավարական բարեփոխումներ եւ այլն: ՊՆ նախարարը ընդգծեց նաեւ, որ իր պաշտոնակցի այցը կխթանի ռազմական ոլորտում հարաբերությունների հետագա զարգացմանը:

Վրաստանի պաշտպանության նախարար Իրակլի Ալասանիան ընդգծեց, որ Հայաստանն ու Վրաստանը ոչ միայն հարեւաններ են, այլեւ` բարեկամներ: «Մեր պատմական բարեկամությունը պարտադրում է, որ մենք իրավունք չունենք այլ կերպ ապրել, եթե ոչ շարունակել բարիդրացիական հարաբերություններ ապահովելը»,- ասաց նա: Վրաստանի պաշտպանության նախարարը նաեւ տեղեկացրեց, որ համաձայնություն է ձեռք բերվել համատեղ զորավարժությունների անցկացման, ինչպես նաեւ կայանալիք այլ միջոցառումների մասին: «Վրաստանի վարչապետ Բիժինա Իվանիշվիլու Հայաստան կատարած այցն էլ է ապացուցում, որ մեր

երկու երկրների եկկողմանի եւ բազմակողմանի հարաբերություններն ապագայում եւս պետք է զարգանան ու խորանան»,- ասաց նա:

Անդրադառնալով ռուսական ռազմակայանի հարցին` Ալասանիան հայտարարեց, որ Վրաստանն անհանգստացած չէ Հայաստանում ռուսական ռազմաբազայի առկայությամբ: «Համոզված ենք` հայկական կողմը թույլ չի տա, որ Հայաստանում առկա ռազմաբազաներն օգտագործվեն ի վնաս Վրաստանի շահերին»,- նշեց նա:

Այցի շրջանակներում, Վրաստանի պաշտպանության նախարարը հանդիպում կունենա Հայաստանի նախագահ Սերժ Սարգսյանի հետ:

Հոլիանդացի Մանուկյանը Ուչա Նանուաշվիլուն փոխանցեց նաեւ Հայաստան այցելելու իր հայ գործընկերոջ հրավերը, ինչը սիրով ընդունվեց վրաց օմբուդսմենի կողմից:

Հոլիանդացի Մանուկյանը Ուչա Նանուաշվիլուն փոխանցեց նաեւ Հայաստան այցելելու իր հայ գործընկերոջ հրավերը, ինչը սիրով ընդունվեց վրաց օմբուդսմենի կողմից:

ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ ՎՐԱՍՏԱՆԻ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ՊԱՇՏՊԱՆԻ ԳՐԱՍԵՆՅԱԿՈՒՄ

(Սկիզբը` 1-ին էջում)

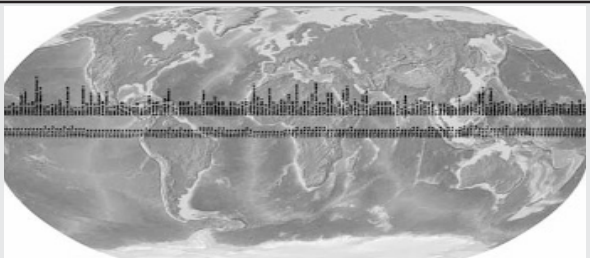
Ջրուցակիցները քննարկեցին նաեւ Վրաստանում հայկական եկեղեցիների պահպանության եւ վերականգնման, ինչպես նաեւ

Հայ Առաքելական եկեղեցուն վերադարձնելու հետ կապված հարցեր:

Հանդիպմանը կողմերը կարեւորեցին նաեւ Վրաստանի հայազգի քաղաքացիների, մասնավորապես,

Ջրուցակիցները քննարկեցին նաեւ Վրաստանում հայկական եկեղեցիների պահպանության եւ վերականգնման, ինչպես նաեւ

Հոլիանդացի Մանուկյանը Ուչա Նանուաշվիլուն փոխանցեց նաեւ Հայաստան այցելելու իր հայ գործընկերոջ հրավերը, ինչը սիրով ընդունվեց վրաց օմբուդսմենի կողմից:

ՄԱԿ ՀԱՄԱՏԵՂ ԲԱՆԱՁԵՎ ԿԺԴԻ-Ի ՎԵՐԱԲԵՐՈՅԱԼ

ԱՄՆ-ը եւ Չինաստանը ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհրդի փակ նիստում մոր բանաձեւի համատեղ նախագիծ են ներկայացրել ԿԺԴԻ-ի վերաբերյալ: Այն մոր պատժամիջոցներ է նախատեսում Փխենյանի դեմ, որոնք առաջին անգամ վերաբերում են Հյուսիսային Կորեայի ֆինանսական համակարգին: Այդ մասին նիստի ավարտից հետո լրագրողներին հայտնել է ՄԱԿ-ին առընթեր ԱՄՆ-ի մշտական ներկայացուցիչ Սյուզան Ռայսը:

Իր հերթին, ՄԱԿ-ին առընթեր Ռուսաստանի մշտական ներկայացուցիչ Վիտալի Չուրկինը նիստից հետո հայտարարել է, որ Մոսկվան կպաշտպանի ԿԺԴԻ-ի դեմ պատժամիջոցների ընդլայնման բանաձեւը:

Նշենք, որ փետրվարին Հյուսիսային Կորեան իրականացրել է երրորդ` ամենահզոր միջուկային փորձարկումը, որը դատապարտվել է ամբողջ աշխարհի կողմից:

ԱՄՆ

ԲՅՈՒՋԵՆ ԿՐՃԱՏՎԵՑ 85 ՄԻԼԻԱՐԴ ԴՈԼԱՐՈՎ

Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների նախագահ Բարաք Օբաման բյուջեի ծախսերը 85 մլրդ դոլարով կրճատելու հրաման է ստորագրել: Հրամանը դժգոհություն է առաջացրել քաղաքական մի շարք ուժերի շրջանում: Դեմոկրատները եւ հանրապետականները դեմ են արտահայտվել կրճատումներին, բայց չեն կարողացել առավել հավասարակշռված պայմանավորվածության գալ բյուջեի կրճատման հարցում:

ՎԵՆԵՍՈՒԵԼԱ

ՄԱՅԱՑԵԼ Է ՌԻԳՈ ՉԱՎԵՍԸ

Մահացել է Վենեսուելայի նախագահ Ուգո Չավեսը: Այդ մասին Վենեսուելայի փոխնախագահ Նիկոլաս Մադուրոն հայտնել է ազգին հղած հեռուստաուղերձում:

Մադուրոն նշել է, որ Չավեսը քաղցկեղից մահացել է մարտի 5-ին:

Վենեսուելայի կառավարությունը յոթօրյա սուգ է հայտարարել Ուգո Չավեսի մահվան կապակցությամբ: Չավեսի հուղարկավորությունը տեղի կունենա մարտի 8-ին:

Վենեսուելայի նախագահի վաղաժամկետ ընտրությունները, երկրի Սահմանադրությանը համապատասխան, կանցկացվեն երեսուն օրվա ընթացքում: Մինչեւ դրանց անցկացումը, պետության ղեկավարի պարտականությունները կատարելու է Վենեսուելայի փոխնախագահ Նիկոլաս Մադուրոն:

ՄՈԼԴՈՎԱ

ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ՊԱՇՏՈՆԱԹՈՂ Է ԵՂԵԼ

Մոլդովայի կառավարությանը պաշտոնաթող արված կաբինետին անվստահություն հայտնելու օգտին քվեարկել է Մոլդովայի խորհրդարանի 54 պատգամավոր, 33-ը` կոմունիստների կուսակցության ընդդիմադիր խմբակցությունից, 15-ը` Դեմոկրատական կուսակցությունից, չորս սոցիալիստ եւ երկու անկախ պատգամավոր:

Լիբերալ-դեմոկրատական կուսակցության խմբակցությունը, որի առաջնորդը վարչապետ Վադ Զիլաուն է, քվեարկել է «դեմ», իսկ Լիբերալ կուսակցության խմբակցությունը չի մասնակցել քվեարկությանը:

ՌԻԿՐԱՆԱ

ԸՆԴԴԻՄՈՒԹՅՈՒՆՆ ԱՐԳԵԼԱՓԱԿԵԼ Է ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԻ ԱՇԽԱՏԱՆՔԸ

«Բատկիվչինա» ընդդիմադիր կուսակցությունից Ուկրաինայի խորհրդարանի պատգամավորները մարտի 5-ին դեռ մինչեւ լիագումար նիստի սկսվելն արգելափակել են Գերագույն ռադայի անբիռն ու նախագահությունը: Նրանք պահանջում են հետ կանչել Յուլյա Տիմոշենկոյի պաշտպան Սերգեյ Վլասենկոյին պատգամավորական մանդատից զրկելու վերաբերյալ խոսնակ Վլադիմիր Ռիբակի դիմումը, որը նա ուղարկել է Ուկրաինայի Գերագույն վարչապետին դատարան:

Մարտի 4-ին կանոնակարգային կոմիտեի մեծամասնությունը պաշտպանել է Վլասենկոյին պատգամավորական մանդատից զրկելու խնդրանքով դատարան դիմելու որոշումը: Վլասենկոն, ըստ նրանց տվյալների, պատգամավորական մանդատը համատեղում է փաստաբանական պրակտիկայի հետ, ինչն արգելված է օրենսդրությամբ:

Շաբաթից շաբաթ. Փաստեր եւ իրադարձություններ

ՀԱՂՈՐԴՈՒՄ ԵՆ «ՎՐԱՍՏԱՆԻ» ԵՎ ԼՐԱՏՎԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԹՂԹԱԿԻՑՆԵՐԸ

ԱՅՑ

ՎՐԱՍՏԱՆԻ ՆԱԽԱԳԱՀԸ ՀԱՆԴԻՊԵՅ ՀՈՒՆԱՍՏԱՆԻ ՎԱՐՉԱՊԵՏԻՆ

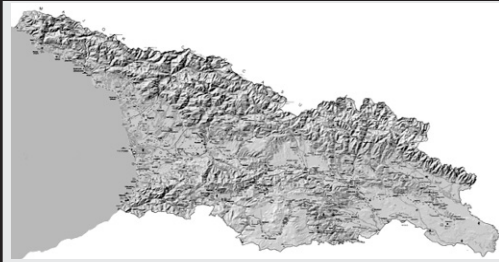
Աթենք այցի շրջանակներում, Վրաստանի նախագահ Միխեիլ Սասկաշվիլին համ-դիպում ունեցավ Գոմաստանի վարչապետ Անտոնիա Սամարասի հետ:

Հանդիպումը կայացավ Եվրոպայի Ժողովրդական կուսակցության պաշտոնական ծաշկերույթի շրջանակներում: Սասկաշվիլին մասնակցում է Եվրոպայի

Ժողովրդական կուսակցության կառավարող խմբի եւ ազգային պատվիրակությունների ղեկավարների համդիպմանը: Նախագահը ելույթ ունեցավ հանդիպման ժամանակ:

Վրաստանի նախագահը եւ Գոմաստանի վարչապետը քննարկել են երկու երկրների համագործակցության հարցերը:

Միխեիլ Սասկաշվիլին Գոմաստանից մեկնեց ԱՄՆ, որտեղ կմասնակցի AEI համաշխարհային խորհրդաժողովին եւ այնտեղ հանդես կգա ճառով:

ԳԱԶԻ ՍԱԿԱԳԻՆԸ ԿՆՎԱԶԻ 5 ԹԵԹՐԻՈՎ

Էներգետիկայի նախարար Կախի Կալաձեն հայտարարել է, որ բնական գազի սպառողական սակագինը կրճատվում է 5 թեթրիով:

10 տոկոսով կրճատված սակագինը գործում է մարտի 1-ից:

«Մենք սկսել ենք կատարել բոլոր այն խոստումները, որ «Վրացական էրազմը» կռալիցիան բնակչությանը տվեց ընտրությունների նախօրին»,- հայտարարեց Կալաձեն:

Նախարարն ասաց, որ սակագնի կրճատումը տեղի է ունեցել Նավթի ու գազի կորպորացիայի եկամուտների կրճատման հաշվին:

ԿՐՃԱՏՎՈՒՄ Է ԶԻՆՇԱՌԱՅՈՒԹՅԱՆ ԺԱՄԿԵՏԸ

Պաշտպանության նախարար Իրակլի Ալասանիան, կառավարության նիստի ավարտից հետո, հայտարարեց, որ ժամկետային զինվորական ծառայությունը կրճատվում է, 15 ամսվա փոխարեն, դառնում է 12 ամիս: Նա նշեց, որ կառավարությունը հաստատել է օրենսդրությունում կատարվելիք ուղղումները:

Ալասանիան միաժամանակ պարզաբանեց, որ միջին կրթական ուսումնարաններն ավարտող երիտասարդները, ովքեր դիմում են ներկայացրել միասնական ազգային քննություններին մասնակցելու համար, կստանան զինվորական ծառայության տարկետում՝ մինչեւ քննությունների արդյունքների հայտարարելը:

ՀԵՌԱՑԿԵԼ Է ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՀԵՌՈՒՄՏԱՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ԳԼԽԱՎՈՐ ՏՆՕՐԵՆԸ

Վրաստանի Հանրային հեռուստատեսության հոգաբարձական խորհուրդը պաշտոնից հեռացրել է հեռուստալիքի գլխավոր տնօրեն Գիորգի Բարաթաշվիլուն:

Ինչպես նշել են վերոնշյալ խորհրդի անդամները, Բարաթաշվիլին զբաղեցրած պաշտոնից ազատվել է այն պատճառով, որ չի կարողացել կանխել հեռուստալիքում ծագած լարված եւ անառողջ իրավիճակը:

Հանրային հեռուստատեսության գլխավոր տնօրենի պաշտոնակատար է նշանակվել Գիորգի Բաբրաձեն:

Պաշտպանության խորհրդի նախագահ Լեւան Գախելաձեն նշել է, որ հայտարարվել է համապատասխան մրցույթ թափուր պաշտոնի համար: Ովքեր ցանկանում են մասնակցել մրցույթին, փաստաթղթերը կարող են ներկայացնել մինչեւ մարտի 14-ը ներառյալ: Միաժամանակ նա նշել է, որ, օրենքի համապատասխան, մոր գլխավոր տնօրենը պետք է նշանակվի մինչեւ ապրիլի 4-ը:

ՊՄԻՏՐԻ ՇԱՇԿԻՆԸ ՎԵՐԱԴԱՐՁԱՎ ՎՐԱՍՏԱՆ

Վրաստանի պաշտպանության նախկին նախարար Դմիտրի Շաշկինը՝ ընտանիքի հետ միասին, մարտի 6-ին վերադարձել է հայրենիք:

Շաշկինը՝ ընտանիքի հետ միասին, ԱՄՆ էր մեկնել հոկտեմբերի 1-ին կայացած խորհրդարանական ընտրություններից անմիջապես հետո, իսկ այնուհետեւ հայրենիք չէր վերադարձել:

Շաշկինն ընդգծել է, որ ինքն առայժմ ազատ մարդ է եւ որոշում է ընդունել հայրենիք վերադառնալ: «Եթե ինձ ուղղված հարցեր կան, ես պատրաստ եմ դրանց պատասխանել»,- հավելել է նա:

Հարկ է նշել, որ Շաշկինը եղել է նաեւ պատիժների իրականացման գործերի ու կորուքյան նախարար: Դատախազությունը նշում է, որ Շաշկինին ուղղված հարցեր կան նրա գործունեության այդ շրջանի կապակցությամբ եւս:

ՕՐԱԿԱՐԳՈՒՄ ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՕՐԵՆԱԳՐՔԻ ՆՈՐ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ՀԵՏ ԿԱՊՎԱԾ ՀԱՐՑԵՐՆ ԵՆ

Կայացավ աշխատանքային հարաբերությունների եւ սոցիալական երկխոսության հանձնաժողովի նիստ:

Ի ն չ պ ե ս հաղորդել են վարչապետի մամլո ծառայությունից, օրակարգում երեք հարց էր. աշխատանքային խմբի տեղեկատվությունը առանձին ձեռնարկություններում առկա հիմնախնդիրների մասին, աշխատանքային օրենսգրքի նոր խմբագրությունը եւ սոցիալական գործընկերության եռակողմ հանձնաժողովի ինստիտուցիոնալացումը, հանձնաժողովի գործողությունների ապագայի պլանը:

Հանձնաժողովի աշխատանքին մասնակցեցին ներքին գործերի, ֆինանսներ-

րի, էկոնոմիկայի նախարարները, առողջապահության, ռեգիոնալ զարգացման եւ ենթակառուցվածքի, շրջակա միջա-

վայրի պահպանության նախարարությունների ներկայացուցիչները:

Աշխատանքային հարաբերությունների եւ սոցիալական երկխոսության հանձնաժողովը գլխավորում է վարչապետ Բիծինա Իվանիշվիլին:

ԿՊԱՏԺՎԻ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻՑ ՀԵՌԱՆԱԼՈՒ ՀԱՐԿԱԴՐԱՆՔԸ

Վրաստանի խորհրդարանը երրորդ՝ վերջնական ընթերցմամբ, կատարել է քրեական օրենսգրքում ուղղումներ, որոնց համաձայն, աշխատանքից սեփական ցանկությամբ հեռանալու հարկարարանքը կպատժվի օրենքով:

«Աշխատանքից ապօրինի հեռացնելը, սեփական ցանկությամբ հեռանալու հարկարարանքը, աշխատանքի վերականգնելու մասին դատարանի որոշման չկատարումը կամ աշխատանքային օրենսդրության այլ էական խախտումը պատժվում է տուգանքով կամ ազատազրկմամբ՝ մինչեւ 2 տարի ժամկետով կամ գործունեության իրավունքից զրկելով մինչեւ 3 տարի ժամկետով», - ասվում է Վրաստանի քրեական օրենսգրքի 169-րդ հոդվածի նոր խմբագրության մեջ:

ՏԱՐԱԾԱՆԵՐԱՆ

ԵՆԹԱԿԱՌՈՒՅՑՆԵՐԻ ՆԱԽԱՐԱՐԸ ՍԱՄՅԻՆԵ-ԶԱՎԱՍԵԹՈՒՄ

Վրաստանի տարածքային զարգացման եւ ենթակառուցվածքի նախարար Դավիթ Նարմանիան եւ նրա տեղակալ Շոթա Մուրդուլիան Սամցխե-Ջավախեթի մունիցիպալիտետների ղեկավարների հետ քննարկեցին տարածաշրջանում պլանավորված նախագծերի հետ կապված հարցերը:

Նախարարը եւ փոխնախարարը հանդիպման մասնակիցներին ծանոթացրին Սամցխե-Ջավախեթիում պլանավորված ենթակառուցվածքային նախագծերին:

Իրենց հերթին, մունիցիպալիտետների ղեկավարները բարձ-

րաձայնեցին այն հիմնախնդիրները, որ պլանավորվում է լուծել տարածաշրջանում պլանավորված նախագծերի ֆինանսավորման հիմնադրամի օգնությամբ: Նշենք, որ 2013 թվականին տարածաշրջաններում պլանավորված նախագծերի համար

հատկացվել է 200 միլիոն լարի, այսինքն՝ 140 միլիոնով ավելի, քան 2012 թվականին:

Նախարար Դավիթ Նարմանիան եւ փոխնախարար Շոթա Մուրդուլիան ներկա եղան Ախալցխեի ջրամատակարարման համակարգի վերականգնման աշխատանքներին: Նախատեսվում է դրանք ավարտել այս տարվա ամռանը, եւ արդյունք-

քում քաղաքը ապահովված կլինի շուրջօրյա ջրամատակարարմամբ:

ՔՐԵԱԿԱՆ ՕՐԵՆԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՎԱՔԱԿԱՆ ՊԱՏԺԻ ՇՈՒՐՋ

Վրաստանի խորհրդարանում քննարկվում է պատժի անվերապահ հավաքականության սկզբունքից հրաժարվելու հարցը: Ուղղումները կատարվում են Վրաստանի քրեական եւ քրեադատավարական օրենսգրքերում:

Օ Ր Ի -

նագծի համաձայն, հանցագործության միասնության դեպքում դատավճիռը կայացնելիս, ավելի խիստ պատիժ է ստանում առավել նվազ հանցագործությունը: Կրկնահանցագործության դեպքում, վերջնական դատավ-

ճիռ կայացնելիս, ավելի խիստ պատիժ նշանակելիս, նկատի է առնվում նվազ խիստ պատիժը կամ մասնակիորեն, կամ լրիվությամբ, կամ զումարվում են ժամկետները բոլոր հանցագործությունների համար: Ընդ որում, հանցագործության համար նշված պատժաժամ-

կետը չպետք է լինի 30 տարուց ավելի:

Տվյալ փոփոխությունները վերաբերում են նաեւ այն անձանց, ովքեր արդեն կրում են պատիժ: Օրինագիծը սահմանում է այն ժամկետը, թե դատավճիռը վերանայելու համար երբ կարելի է դիմել դատարան:

ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ

ՆՈՐ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՏԱՐՎԱՆԻՅ ԿՎԵՐԱՅՎԻ ՄԱՆԿԱՊԱՐՏԵՉՆԵՐԻ ՎՃԱՐԸ

Թբիլիսիի եւ տարածաշրջանների մունիցիպալ մանկապարտեզներում մոր ուսումնական տարվանից կվերացվի վճարը:

Պատգամավոր Թինա Խիդաշելին խորհրդարանի նստաշրջանում ներկայացրեց նախագիծ՝ «Տեղական ինքնավարությունների մասին եւ «Վրաստանի մայրաքաղաք Թբիլիսիի մասին» օրենքներում փոփոխություններ կատարելու վերաբերյալ:

Նա ասաց, որ նախագծի մեջ ընդգրկվել են որոշ դրույթներ առողջապահության նախարարի հրամանագրից, եւ արդյունքում, չնայած վճարի վերացմանը, մունիցիպալ մանկապարտեզներում երեխաները կստանան մույն սպասարկումը, ինչպես մինչեւ այժմ:

Խիդաշելին նշեց նաեւ, որ գործող մանկապարտեզների քանակը ամբավարար է, եւ միաժամանակ վստահեցրեց, որ մինչեւ մոր ուսումնական տարի բավականին ժամանակ կա ենթակառուցվածքային հիմ-

նախնդիրները լուծելու համար:

Ինչ վերաբերում է ֆինանսավորման հարցին, ապա, ըստ պատգամավորի հայտարարության, օրենքի նպատակն է սահմանել առաջնությունները: Խորհրդարանական մեծամասնությունը, ինչպես ասաց նա, որպես առաջնային, նշում է նախադպրոցական կրթությունը:

«Ֆինանսավորման համար փող կհատկացվի տեղական կամ կենտրոնական բյուջեից: Եթե տեղական իշխանությունը բավարար չափով չի ունենա մանկապարտեզների ֆինանսավորման միջոցներ, ապա ֆինանսավորում կստանա կենտրոնական բյուջեից»,- նշեց Խիդաշելին՝ հավելելով, որ, ելնելով փոփոխություններից, կպահանջվի շուրջ 150 միլիոն լարի:

Մարտի 6-ին Վրաստանի խորհրդարա-

ն ընդունեց երկրի մանկապարտեզներում ուսուցման վճառումների վերացման մասին որոշում: Սույն փոփոխությունը ուժի մեջ է մտնում սեպտեմբերի մեկից:

Նշենք, որ միջին հաշվով մանկապարտեզներում ուսուցման համար ծնողները միջին հաշվով վճարում էին մինչեւ 60 լարի:

Վրաստանի խորհրդարանը քննարկեց նաեւ Թինա Խիդաշելու օրենսդրական նախաձեռնությունը, որը նախատեսում է միմյանցից անջատել վճարումները էլեկտրականության եւ աղբի համար: Նա առաջարկում է աղբի համար վճարը սահմանել՝ ելնելով ընտանիքի անդամների թվից, սակայն առավելագույն թիվը կկազմի չորսը: Ընդ որում, սոցիալապես անապահով ընտանիքների համար կգործեն արտոնություններ:

ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ

ԸՆԴԳԾՎԵՑ ԵՐԿԽՈՍՈՒԹՅՈՒՆԸ ՇԱՐՈՒՆԱԿԵԼՈՒ ՊԱՏՐԱՍՏԱԿԱՍՈՒԹՅՈՒՆԸ

(Սկիզբը՝ 1-ին էջում)

պատրաստվում ոչ ոքի հեռացնել աշխատանքից. «Կառավարությունն իրեն

թող հանգիստ զգա: Նա կարող է հան-

զիստ աշխատել», - հայտարարեց Սաակաշվիլին՝ հավելելով, որ վարչապետը մեկ անգամ էսս հանդգցեց, որ իր կողմից ոչ մի սպառնալիք չկա:

«Հանդիպումն հանուն հանդիպման». այսպես անվանեց Վրաստանի վարչապետ Բիծինա Իվանիշվիլին իր երկխոսությունը Վրաստանի նախագահ Միխեիլ Սաակաշվիլիու հետ: Պետգրասենյակում կայացած հանդիպումից հետո, Իվանիշվիլին հայտարարեց, որ ինքը դարձյալ լսեց նախագահի անհասկանալի կոչերը՝ ազատել

ԶԼՄ-ները, պահպանել դատարանի

ազատությունը եւ բնակչությանը «գերծպահել» զանգվածային հետապնդումներից:

Վարչապետն ընդգծեց, որ ինքը փորձեց խոսակցությունը վերադարձնել կոնկրետ հուն եւ պահանջեց պատասխանել խորհրդարանական մեծամասնության կողմից նախաձեռնած փոփոխություններին, որոնք սահմանափակում են նախագահի լիազորությունները՝ իրավունքները վերադարձնելով խորհրդարանին: «Սակայն, նա կոնկրետ չպատասխանեց այդ հարցին՝ հայտարարելով, որ Վրաստանում խորհրդարանական հանրապետություն է՝ նախագահի ընդլայնված իրավունքներով: Սակայն, ես վերջնականապես չհասկացա նրա դիրքորոշումը, թեեւ նա խոս-

տացավ հանդես գալ հրապարակային հայտարարությամբ», - ասաց վարչապետը:

Կառավարության ղեկավարը պատրաստակամություն հայտնեց՝ վերստին հանդիպել նախագահի հետ եւ շարունակել երկխոսությունը: Իվանիշվիլին նշեց, որ մեծամասնության եւ փոքրամասնության բանակցություններն ավարտվեցին սահմանադրական փոփոխությունների մասին համաձայնագրի ընդունմամբ:

Վարչապետն ընդգծեց նաեւ, որ,

չնայած «գոյություն ունեցող հակասություններին, երկխոսությունը կշարունակվի «ապօրինի գործողություններից եւ ապակայունացումից խուսափելու համար»:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ-ՎՐԱՍՏԱՆ

ԵՐԿԱՐԱԺԱՄԿԵՑ ՓՈԽԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ԻՐԱԿԱՆ ՆԵՐՈՒԺԸ

Վարչապետ Բիծինա Իվանիշվիլու Պայաստան կատարած առաջին պաշտոնական այցից հետո, մեզանում աշխուժացան լավատեսական բնմարկումները, որոնք ուղղված են վերջին երկու տասնամյակների ընթացքում ձեւավորված հայ-վրացական միջպետական հարաբերություններին նոր որակ, իսկ փոխգործակցությանը՝ նոր թափ հաղորդելուն:

Եշմարտություն է, որ վերջին տասնամյակի ընթացքում, վրաց քաղաքական գործիչների եւ քաղաքագետների շրջանում տիրում էր մի մտայնություն, թե Պայաստանը Պարավային Կովկասի տարածաշրջանում ունի ոչ թե սեփական ինքնուրույն դերակատարություն, այլ ընդամենը կատարում է Ռուսաստանի դաշնակցի իր պարտականությունները: Այս մտայնությունն, անշուշտ, մասամբ ցրվեց 2008թ. օգոստոսյան պատերազմից հետո, երբ Պայաստանը, որը շատ շոշափելի վնասներ կրեց այդ հակամարտությունից, ոչ միայն չվատացրեց իր հարաբերությունները Վրաստանի հետ, այլեւ անդուլ ջանքեր գործադրեց վրաց-ռուսական հարաբերությունները կարգավորելու եւ ավանդական ծիրի մեջ տեղափոխելու ազնիվ գործուն: Բոլորս ենք հիշում մեր այն դիրքորոշումը, որ, չնայած Պայաստանը փոքր երկիր է եւ առանձնապես հնարավորություններ չունի միջնորդի դեր կատարելու ռուս-վրացական լարվածությունը հարթելու գործում, սակայն, լինելով Ռուսաստանի ռազմավարական դաշնակիցն ու գործընկերը եւ, միաժամանակ, Վրաստանի հարեւան ու բարեկամը, պատրաստ էր անելու հնարավոր խաղաղությունն ու բարիդրացիությունը վերականգնելու համար: Պայաստանի այս կեցվածքն ընթերցումով ընդունվեց վրացական վերնախավում, եւ հիմա, Պայաստանի մասին գնահատականներ անելիս, վրաց քաղաքագետներն ու վերլուծաբաններն ավելի զուսպ են եւ ավելի խորը: Կարելի էր ենթադրել, թե վարչապետ Իվանիշվիլին երեւանում քաղցրախոսում էր հայ հարեւանին, երբ ասում էր, թե կուզենար, որ Վրաստանն իր արտաքին քաղաքականության մեջ դասեր քաղեր Պայաստանից, որը կարողանում է լավ հարաբերություններ ունենալ թե՛ Ռեւսաստանի, թե՛ Արեւմուտքի հետ: Սակայն, բառացիորեն վերջերս, Թբիլիսիում անցած մի ասուլիսի ժամանակ, Վրաստանի վարչապետը կրկնեց իր այդ տեսակետը, ինչը պարզ խոսում է այն մասին, որ սա դարձել է նրա քաղաքական համոզմունքը:

Վրաստանում սրվող նախընտրական քաղաքական պայքարն ուրվագծել է բոլորովին նոր իրողություններ, որոնց մասին խոսել մեկ տասնյակ տարվա վաղեմության կատեգորիաներով ուղղակի ճիշտ չէ: Ավելի քան քսան տարվա ընթացքում ձեւավորված երկկողմ հարաբերությունների, ինչպես նաեւ այդ հարաբերություններն ամրապնդող վիրահայության վիճակի եւ հնարավորությունների այսօրվա ուսումնասիրությունը դառնում է շատ կարեւոր, եթե ուզում ենք տեսնել, թե ինչ ապագա կա այդ համագործակցության ու փոխգործակցության համար:

Նախընտրական քաղաքական պայքար եւ իրական ակնկալիք

Վրաստանում, 2002թ. մարդահամարի տվյալներով (առանց Աբխազիայի եւ Չաբալային Օսեթիայի), ապրում էր մոտ 250.000 հայ: Իրականում ընդունված է համարել, որ վիրահայերի թիվն այսօր մոտ 320.000 է: Սա այն թիվն է, որը համախ շրջանառվում է Վրաստանով հետաքրքրվող քաղաքական եւ դիվանագիտական շրջանակներում: Այսօր հարցը իրականում ոչ թե այս թվի ավելի մեծ կամ ավելի փոքր լինելն է, այլ վիրահայության իրական ներուժի ու նրա հիմնախնդիրների իմացությունը: Որովհետեւ միայն այդպես կարելի է հստակ պատկերացում կազմել մեր երկկողմ հարաբերություններում դեռեւս չօգտագործված եւս մեկ ռեսուր-

սի գործադրման մասին:

Վիրահայերն ունեն ավելի քան 50 հասարակական կազմակերպություն: Վերջին 3 տարիների ընթացքում վիրահայության մեր մակարդակում ինքնակազմակերպման, Վրաստանի հասարակական-քաղաքական կյանքում նրա դերի մեծացման հնարավորությունների, թե մայրաքաղաք Թբիլիսիում եւ թե՛ Սամցխե-Ջավխեթի տարածաշրջանում ապրող հայերի սոցիալական, հոգեւոր-մշակութային եւ հասարակական կարիքների բարելավմանն ուղղված հասարակական բնմարկումները զգալիորեն աշխուժացել են: Այդ բնմարկումների արդյունքում է, որ փոխվեց վրաց քաղաքական վերնախավի վերաբերմունքը վիրահայության կարիքների եւ ակնկալիքի վերաբերյալ: Քաջատեղյակ գրուցակիցներս պատմել են, որ նախագահ Սաակաշվիլին հաճախակի եւ նույնիսկ անսպասելի լինում էր Ջավախքում, հետաքրքրվում տարածաշրջանի խնդիրներով, եւ այդ այցելությունների դրական արդյունքները հայության համար դարձել էին անվիճելի: Շատ հայեր դրանում միաժամանակ նույնիսկ վատ բան էին տեսնում, որովհետեւ ասում էին, որ այս այցելությունները եւ նման ուշադրությունը կարող են մեկնաբանվել նաեւ որպես տեղի հայության փաստացի ինքնուրույնության սահմանափակման եւ ձեւավորված ավանդական ազգային հարաբերությունները փոփոխելու փորձ: Առայժմ սակայն երեւացել է դրական հետեւանք, որի վառ դրսևորումներն են տարածաշրջանի գազամատակարարումը, էլեկտրահաղորդման համակարգերի որակական արդիականացումը, ժամանակակից ու բարձրակարգ ավտոմայրուղիները: Ջավախքը ռազմավարական նշանակություն է սկսում ստանալ, որովհետեւ այդտեղով անցնող նավթամուղին ամենաուշև այս աշնանը կգունարվի նաեւ Թուրքիան Վրաստանին կապող ժամանակակից երկաթգիծը: Ասում են, որ ընդամենը տասը տարի առաջ Թբիլիսիի առաջնակարգ բարձրագույն ուսումնական հաստատություններում կրթություն ստացող հայ ուսանողների թիվը չէր հասնում մեկ տասնյակի: Այսօր այդ ուսանողների թիվը մոտ 700 է, եւ դրանում վրաց հասարակության մեջ վիրահայության լիարժեք ինտեգրման գծի կողմնակիցները տեսնում են լուրջ առաջընթաց եւ ձեւակա հաջողություն: Վիրահայության խնդիրների մասին կխոսենք քիչ հետո, իսկ հիմա անդրադառնանք նախընտրական գործընթացին:

Այսօրվա վրացական քաղաքական երկնակամարում մրցում են երկու խոշոր քաղաքական բեւեռներ: Նախագահ Սաակաշվիլու կողմնակիցները պայքարում են իրենց դիրքերը պաշտպանելու համար: Վարչապետ Իվանիշվիլու կողմնակիցները փորձելու են դառնալ լիարժեք եւ ամբողջական քաղաքական իշխանություն: Այս ոլորակցությունը, որն աննախադեպ է Վրաստանում, լարվածությունից եւ շարքային քաղաքացիների կողմնորոշվելու համար որոշակի դժվարություն պարունակելուց բացի, ունի անվիճելի դրական կողմ: Դա սոցիալական տարբեր խմբերի, ազգային համայնքների ակնկալիքի մեծացումն է վրացական գործող իշխանությունից, որովհետեւ արդեն հասկանալի է, որ պայքարող կողմերն ավելի առատաձեռն են լինելու իրենց խոստումների մեջ եւ ջանքեր են գործադրելու այդ խոստումները կատարելու համար: 25 տարի առաջ վիրահայությունը Վրաստանի խոշորագույն ազգային փոք-

րամասնությունն էր: Այսօր Վրաստանում բնակվող արդեշանցիների թիվն ավելի մեծ է: Սակայն հայերը կարող են ջանքեր գործադրել հայրուրանյակներով ձեւավորված իրենց պատմական ու մշակութային դեմքը պահպանելու եւ զարգացման նոր երաշխիքներ ստանալու համար: Դրա մի փորձն արդեն կա: 2010թ. վրաց քաղաքական գործիչները վճռականապես դեմ էին Չայ Առաքելական եկեղեցու Վիրահայոց թեմը պաշտոնապես ճանաչելու եւ գրանցելու հարցում: Սակայն, այդ տեսակետը փոխվեց, եւ մեր եկեղեցին Վրաստանում ունի պաշտոնական կարգավիճակ: Վրաստանի քաղաքական գործիչները տարբեր մակարդակներում բազմիցս ասել են, որ կուզենային այսօր կուսակցական վերնախավերում տեսնել հայազգի ավելի շատ թվով գործիչների: Այս գործը բարդանում է այն պատճառով, որ դեռեւս չի ավարտվել վիրահայության լիարժեք ինտեգրման գործընթացը, ինչը կապված է պետական լեզվի լիարժեք իմացության, հասարակական քաղաքական կյանքում պատշաճ մակարդակի դերակատարության, տնտեսական ներուժի եւ բազմաթիվ այլ գործոնների հետ: Եթե Նախընտրական միսիների ընթացքում հայությանը հաջողվի հստակ եւ ընդունելի պահանջներ ձեւակերպել, ապա մեծ չափով կարելի է կանխատեսել, որ գալիք տարիներին կունենա լիարժեք զարգացման ավելի մեծ ռեսուրս: Այստեղ բարդությունն այն է, որ ավանդաբար վիրահայերի կյանքը կազմակերպող, բոլորին հայտնի հայազգի գործիչների կողքին դժվարությամբ են ավելանում նորերը, ովքեր նույնքան աշխույժ են միաժամանակ ընդունելի կլինեին վրացական քաղաքական վերնախավերի կողմից: Սրանից հոռետեսական եզրակացություններ անելը միատեսակություն կլինի, որովհետեւ առնվազն վերջին մեկ հազարամյակի ընթացքում Վրաստանում պատկառելի ներկայություն ապահոված վիրահայերն ավելի վատը չեն, քան մյուս հայ համայնքների մերօրյա ներկայացուցիչները: Այսպիսի լավատեսություն ունեն նաեւ Վրաստանով հետաքրքրվող մեր շատ մասնագետներ, ովքեր կարծում են, որ իսկապես բոլոր խոչընդոտների ու դժվարությունների, վիրահայությունը նոր պայմաններում կարող է ավելի պատկառելի գործոն լինել մեր հարեւան երկրի կյանքում:

Պայաստան-Վրաստան տնտեսական համագործակցության չօգտագործված ներուժը

Վերջին տարիներին Ադրբեջանը Վրաստանում մեծացող ներկայություն եւ ձեւակա ազդեցություն ունի: Պայտին է, որ վրաց-ադրբեջանական հարաբերությունները նախագահ Սաակաշվիլու օրոք ձեւակերպվել են որպես ռազմավարական-գործընկերային: Ադրբեջանը Վրաստանին արտոնյալ զեղով գազ է մատակարարում, եւ նման գործարքը որեւէ այլ ձեւով հավանաբար չեղելու հնարավորություն Վրաստանը չունի: Ադրբեջանը կառուցվող երկաթգծի խոշորագույն ներդրողն է: Ադրբեջանցիները Թբիլիսիում, սեւծովյա առափնյա շրջաններում տարբեր մեծ կառույցների շինարարություն են իրականացնում, միաժամանակ մեծացնում իրենց ներկայությունը բանկային համակարգում:

Վարչապետ Իվանիշվիլու իշխանության առաջին ամիսների դրական միտումներից մեկն այն է, որ Պայաստան եւ Ռուսաստանի հետ հարաբերությունները զարգացնելու միջոցով Ադրբեջանի ու Թուրքիայի հետ առկա հարաբերությունները ինչ-որ կերպ հավասարակշռելու ձգտում է առաջացել: Վրաստանում աշխատող մեր փոքր եւ միջին գործարարների թիվը բավական պատկառելի է եւ շարունակում է աճել: Սակայն իրողությունն է նաեւ, որ վիրահայ-

հայ լուրջ ձեռնարկատերերի թիվը, ովքեր կարող են վրացական չափանիշներով ներկայանալ լինել, իրականում չի հասնում մեկ տասնյակի: Հասկանալի է, որ Պայաստանը չունի ֆինանսական ռեսուրս Վրաստանում Ադրբեջանին համարժեք տնտեսական ներկայություն ապահովելու համար: Սակայն, վարչապետ Իվանիշվիլին երեւանում լավատեսորեն խոսում էր Պարավային Կովկասում ինտեգրացիոն գործընթացներ ծավալելու հարցում իր լավատեսության մասին: Լավ հասկանալով այս գործի բոլոր դժվարությունները՝ ահա թե ինչ է առաջարկում Վրաստանի հետ աշխատող մեր խոշորագույն տնտեսավարողներից մեկը՝ միջազգային բեռնափոխադրող «Մալավեն» ընկերության գլխավոր տնօրեն Գագիկ Աղաջանյանը. «Այն քայլերը, որ պետք է անել Վրաստանի եւ Պայաստանի ինտեգրացիայի համար, մաքսային, հարկային, վարչական, բանկային եւ այլ ոլորտներում են: Այս ճանապարհին մենք էլ խնդիրներ ունենք լուծելու, նրանք էլ: Սրանք մոտավորապես այնպիսի խնդիրներ են, որոնք առաջանալու են, օրինակ, եվրասիական ինտեգրման ճանապարհին: Պետք է բարելավվի օրենսդրությունը, որը թույլ կտա զարգացնել բիզնեսը: Պետք է նայել, թե ինչն է խանգարում դրան: Օրինակ՝ ձեւավորված կարծրատիպերն ու կարծրացած մոտեցումները: Կամ պարզ օրինակ՝ մտածել միաժամանակ մաքսային ծառայություն ունենալու մասին: Վրաստանի նավահանգիստները Պայաստանի տնտեսական դարպասն են: Իրականում բոլորովին դժվար չէ մտածել եւ լուծել Պայաստանի եւ Վրաստանի համատեղ մաքսային ծառայություն ձեւավորելու հարցը: Մենք նավահանգստում կարող ենք ունենալ 10-12 մաքսավոր եւ այդ փուլում մաքսային ձեւակերպումներն ավարտելով՝ կարող ենք ստանալ շատ եական պրոցեդուրալ առավելություններ: Ամեն մի հայաստանցի գործարար դա կհաստատի: Մաքսային այդ ծառայությունների ենթակայության հարցն էլ կարելի է լուծել ոչ ստանդարտ ճանապարհով՝ ստեղծելով միասնական ցանց: Երբ բեռը մտնում է Պայաստան, մաքսավորների մաքսային ծառայությունները երեւա, երբ բեռը հասնում է արդեն վրացական նավահանգիստ: Սա է իրական ինտեգրացիայի օրինակը: Առանց այս կարգի բարեփոխումների, կարելի է խոսել համագործակցության, բայց չի կարելի խոսել ինտեգրացիայի մասին»:

Վիրահայությունը ինտեգրման ճանապարհին
Չայ Առաքելական եկեղեցին ակնկալում է հետ ստանալ առնվազն վեց եկեղեցի Թբիլիսիում եւ Սամցխե-Ջավախեթիում, եւ բոլորն են հասկանում, որ այս հարցին ինչ-որ ժամանակ ինչ-որ լուծում պետք է տրվի: Վիրահայոց թեմի առաջնորդն այսօր արդեն լուրջ հեղինակություն է մեծ ազդեցություն ունի Վրաստանում: Հասարակական-քաղաքական եւ մշակութային պատշաճ ազդեցություն ունենալու մասին սկսել են մտածել ակտիվ վիրահայերի նաեւ միջին ու երիտասարդ սերունդները: Վրացիների եւ հայերի հոգեւոր ու մշակութային բազմադարյա առանձնահատուկ եւ զգայուն փոխհարաբերությունները Պայաստանում եւ Վրաստանում ապրող, խնդրով մտափոք գործիչների համոզմունքով մի փաստարկ են, որ խոսում են երկկողմ հարաբերությունների է՛լ ավելի բարելավման ներուժը մեծացնելու հնարավորության մասին:

ԱՐԱՍ ՍԱՅԱՐՅԱՆ
Քաղաքական վերլուծաբան, բանասիրական գիտությունների թեկնածու երեսան, «ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԻՑ №29, 01-03-2013